

TIDSSKRIFTET

GRØNLAND

Udgivet af

DET GRØNLANDSKE SELSKAB

Kraemer Hus, L. E. Bruunsvej 10

2920 Charlottenlund

Telefon 39 63 57 33

Giro 6 40 34 76

Ansvarshavende redaktør

KELD HANSEN

Kellerødvej 4

4250 Fuglebjerg

De i artiklerne fremsatte synspunkter er forfatterens egne – og står i alle tilfælde for forfatterens eget ansvar

Redaktionelle synspunkter i tidsskriftet dækker ikke nødvendigvis i alle tilfælde Det grønlandske Selskabs synspunkter

Eftertryk i uddrag er tilladt med kildeangivelse

Udgivet med støtte af Kulturministeriets bevilling til almenkulturelle tidsskrifter

Forsiden:

Upernaviks stammområde Kawdlaq, der i sin tid overlevede pesten.

Oliemaleri af Hans Lynges. Billedet tilhører Upernavik kommune

ISSN 0017-4556

TRYK

GULLANDERS BOGTRYKKERI A-S, SKJERN

Nr. 3-4 – Juni 1996 – 44. årgang

TEMA: HANS LYNGE

INDHOLD

Indledning (redaktionen) 73

Robert Petersen:

Forord 75

Jonathan Motzfeldt:

Hans Lynges – »Det levende leksikon« .. 76

Aqigssiaq Møller:

Nogle glimt af en livskunstner..... 80

Bodil Kaalund:

Billedkunstneren Hans Lynges..... 86

Kirsten Thisted:

Omkring »Den usynliges vilje« 95

Inge Kleivan:

Hans Lynges rolle i Grønlands teaterhistorie..... 105

Einar Lund Jensen:

Udvikling, oplysning, kultur.
En skitse til Hans Lynges politiske liv... 151

Bibliografi 163

Lune og nostalgi

»En række samtaler fra Grønlands Radio med danskere, som skabte sig en tilværelse i Grønland i århundredets første halvdel, er blevet redigeret og samlet i denne bog, som emmer af varme følelser for grønlænderne og af længsel tilbage til det store, hvide land.

Nogle af de ældste kan ellers fortælle om en hård tilværelse på udstederne med slid og slæb næsten døgnet rundt. Uden at sentimentaliteten får lov til at tage overhånd, kan de også samstemmende berette om den samhørighedsfølelse og respekt for grønlænderne, disse danskere på små, men vigtige officielle poster drog hjem med.« *Fyens Stiftstidende*.

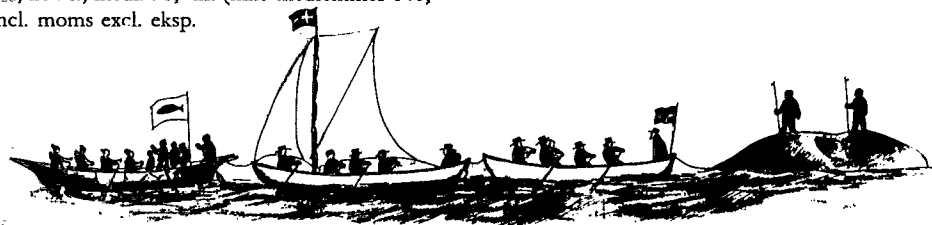
Selskabets særskrift nr. XXVI »Grønlanderindringer«, 144 s., medl. 70,- kr. (ikke-medlemmer 130,- kr.) incl. moms excl. porto og eksp.

Den lange, farlige, dramatiske rejse

Vi er så vant til at møde livet i de arktiske egne i beretninger skrevet af etnografer og andre sagkyndige. Men denne bog er skrevet af en repræsentant for et af verdens nordligst boende folk, polareskimoerne, som en enestående indgang til dette folks utroligt barske, smukke og dramatiske liv og historie.

I denne beretning møder vi det altsammen, sådan som det var hverdag for denne næsten bundfrosne ødemarks egne beboere – deres familieliv og sammenhold, deres levevis og jagtteknik, deres åndelige liv og deres evige, seje overlevelseskamp. Det er altsammen fortalt ligefremt og med stor kunstnerisk kraft.

Beretningen om Qillarsuaq og hans lange rejse fra Canada til Nordgrønland. Selskabets særskrift nr. XXVII, 204 s., medl. 90,- kr. (ikke-medlemmer 140,- kr.) incl. moms excl. eksp.

Frimærkeudkast, som ikke blev til frimærke.

Myte og slægtsroman

Frederik Niensens lille slægtsroman »Tuumarsi« er bygget op over en autentisk historie om, hvordan et lille bygdesamfund går til grunde i sult og ulykker under en vinters misfangst. Fangertilværelsen i forrige århundrede er skildret med akkuratess og ikke uden artistisk finhed i tone og blid pointering. Den tålsomme humor og dumpe tragik udmøntes af enkle situationer i den strenge og naturbundne eksistens, hvor skæbnetroen har gode vilkår.

En frimærkebog, der er anderledes

»Grønland set gennem 50 års frimærker« – en frimærkebog, der virkelig er anderledes.

Anderledes, fordi den ikke alene henvender sig til frimærkesamlere, men også til alle andre, der har interesse for Grønland.

Anderledes, fordi det måske er den eneste frimærkebog, der kan motivere endog hidtidige ikke-filatelister til at starte på en grønlandsk frimærkesamling.

Anderledes, fordi bogen er en gedigen succes allerede før, den udkom – 2. oplag er allerede i arbejde!

Men første oplag er alene om at indeholde et titelblad med et førstedagsstemplet eksemplar af det 50-års jubilæumsfrimærke, der blev udgivet den 16. september.

Eksemplarer af dette første oplag kan fortsat leveres ved bestilling gennem Det grønlandske Selskab! »Grønland set gennem 50 års frimærker«, 128 s., rigt ill. kr. 148,- incl. moms excl. porto og eksp.

Benyt venligst bestillingskuponen.

BESTILLINGSKUPON

JA, send mig følgende publikationer:

_____

_____

_____

på de i Selskabets »Bog- og tidsskriftstilbud m.v.« angivne vilkår.

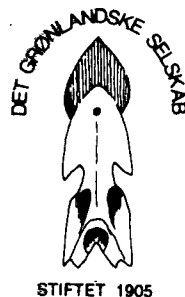
Navn: _____

Adresse: _____

Dato: _____

Sendes til:

Det grønlandske Selskab, L. E. Bruuns Vej 10, DK-2920 Charlottenlund.

Hans Egede og trommedanserne

Overskriften henviser kun til een af de mange hundrede artikler, som tidsskriftet »GRØNLAND« har bragt igennem de forløbne snart 50 år, siden første nummer udkom – artikler, som idag læses med samme udbytte som dengang, uanset om grønlandsinteressen er af gammel eller ny dato.

I virkeligheden er det urimeligt ikke at nævne de utallige andre artikler, som er fælles med ovenstående om at være lige læseværdige til enhver tid. Pladsen tillader ikke dette, men nok at minde om, at *Selskabet tilbyder 10 forskellige, ubrugte numre af ældre årgange af tidsskriftet »Grønland« til en særdeles lav pris.*

Færøerne (Jørgen Felbo)		
Farligt perspektiv (Jørgen Felbo)		
For vor skyld – og for Danmarks ære (Jørgen Olsen)	1967	209
Foran et debat efterår (Jørgen Felbo)	1969	225
Folketingets grønlandsdebat 30. april 1970 (Jakob Janussen)	1970	220
Forsøg på en vurdering af 10 år (Erik Ninn-Hansen)	1963	457
Fundamentalt ændret Grønlands-politik (Moses Olsen)	1969	295
Forbud eller »Færø«-ordning, udtalelser af landsrådsmedlem Jørgen Olsen (Jørgen Felbo)	1968	199
Før debatten (Mads Lidegaard)	1969	300
Grønland, amt eller – – –? (Mads Lidegaard)	1968	45
Grønland – et enestående fænomen	1969	304

Prøv noget nyt – bestil tidsskriftpakken (angiv eventuelt et emneområde) og modtag en rigdom af godt læsestof.

Prisen kan ikke være lavere – kun 75,00 kr. i Danmark og 110,00 kr. i Grønland incl. alle udgifter.

BESTILLINGSKUPON

JA, send mig 10 forskellige nye ældre tidsskrifter fra perioden 1955 til 1990 til en pris af 75,00/110,00 kr. incl. alle udgifter.

Jeg er medlem Ikke medlem Jeg ønsker medlemskab

Jeg ønsker abonnement på tidsskriftet »Grønland«

Jeg ønsker medlemskab og abonnement

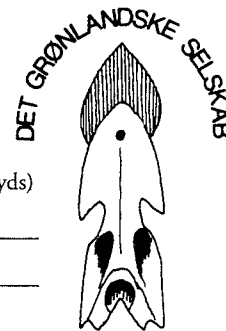
Jeg ønsker uforbindende nærmere oplysninger om Det grønlandske Selskab (sæt kryds)

Navn: _____

Adresse: _____

Send det til:

Det grønlandske Selskab, L. E. Bruuns Vej 10, DK-2920 Charlottenlund.

STIFTET 1905

Der er mange grunde til at blive medlem af Det grønlandske Selskab...

Med bl. a. film, foredrag og diskussioner byder DET GRØNLANDSKE SELSKAB på et righoldigt og aktuelt program:

EKSEMPLER:

- ☆ Miljø, klima og samfund
- ☆ Grønlands kunst før og nu
- ☆ Vandreturismens muligheder
- ☆ Arktisk boligbyggeri
- ☆ Grønland over og under vandet
- ☆ Indlandsisen fortæller verdenshistorie
- ☆ Grønlands sikkerhedspolitiske og strategiske situation
- ☆ Arktiske ressourcer – Miljøorganisationerne og de arktiske folk
- ☆ Naturgrundlaget for de vigtigste fiskerier ved Grønland

...og meget mere!

JA, JEG ØNSKER:

AT BLIVE MEDLEM

(80 kr. om året for enlige,
120 kr. for samboende)

Sæt kryds

AT BLIVE MEDLEM OG ABONNENT PÅ TIDSSKRIFTET »GRØNLAND«

(300 kr. for enkeltmedlemmer,
340 kr. for samboende medlemmer.
I Grønland og Skandinavien hhv. 260
og 300 kr. Udenfor Skandinavien hhv.
385 og 425 kr.)

Sæt kryds

KUN AT BLIVE ABONNENT

(255 kr. i Danmark og 215 kr.
i Grønland og Skandinavien.
Udenfor Skandinavien 365 kr.)

Sæt kryds

HVIS LUFTPOST ØNSKES

(Tillæg til Grønland og Skandinavien
75 kr. Tillæg udenfor Skandinavien
200 kr.)

Sæt kryds

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til: **DET GRØNLANDSKE SELSKAB**

»Kraemer Hus«

L. E. Bruuns Vej 10

DK-2920 Charlottenlund

Telefon: 39 63 57 33 · Telefax: 39 63 55 43

Postgiro: 6 40 34 76